

ПРОГРАМА И ПЛАН ЗА РАБОТА НА

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "Назъм Хикмет-1948" –с.ГРОХОТНО

ЗА 2024 ГОДИНА

Годишната програма за развитие на читалищната дейност през 2024 г. е съобразена с изискванията на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища. Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2024 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на село Грохотно, общ.Девин. Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за развитието, укрепването и модернизирването му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщането на институцията в културен център.

1.ВЪВЕДЕНИЕ:

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в агенция на вписванията както следва

Актуален учредителен акт – от 1997-540; ЕИК/ПИК 000609229; Решение № Фирмено дело: 452/1997г.

Последни вписани промени в регистрацията са след проведено Общо отчетно-изборно събрание на 05.05.2022 година. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател – Юмюгюл Мевлюдова и секретар Назлъ Караахмед.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към министерството на културата под № 157 последно извършени промени в обстоятелствата са вписани на 19.07.2022г.

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ „Назъм Хикмет-1948“ през 2024 г. е съобразена с изискванията на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища.

Съгласно чл. 2. (1) ЗЧН, Народно читалище „Назъм Хикмет-1948“, традиционно самоуправляващо се българско културно-просветни сдружения, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и регионални възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно чл. 2. (2) НЧ „Назъм Хикмет-1948“ е юридически лица с нестопанска цел.

Изготвянето на Програмата за 2024 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището, като важна обществена институция, реализираща културната идентичност на населеното място както и да се засили обществената роля като единствен традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културна политика, осъществяване на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар.

Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2024 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност.

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за развитието, укрепването и модернизирването му в

общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2024 г., са съобразени съгласно Чл. 3 (1) и (2) ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на с. Грохотно свързани с:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност
2. Запазване на обичаите и традициите
3. Разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. Осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности като:

1. Уреждане и поддържане на библиотеката след извършен ремонт
2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество
3. Организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концертни чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;
4. Събиране и разпространяване на знания за родния край и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“
5. Създаване и съхраняване на етнографска колекция, съгласно Закона за културното наследство .

2.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на с. Грохотно функционира Народно читалище „Назъм Хикмет-1948“ Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности.

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- *Културно разнообразие*
- *Сътрудничество с:*
  - Министерство на културата
  - Областна администрация Смолян;
  - Община Девин;
  - РЕКИЦ”Читалища”;
  - Читалища;
  - Фондация „Лале“
  - Граждански сдружения и фондации:
  - **European Association of Folklore Festivals – EAFF Official Partner of UNESCO;**
  - Участие и работа по проекти, осигуряващи европейско и др.финансиране. „Мобилност“ – НФК към министерството на културата.

2.2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- Материална база напълно обновена;
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;
  - работа с млади таланти
- Сътрудничество на доброволци;
  - планирани доброволчески инициативи за подпомагане на хора в неравностойно положение.

2.3. Слаби страни:

- Дейностите се реализират в зависимост от новата епидемична обстановка
- Квалификацията на новоизбрани читалищни ръководства е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището.
- Територии, засегнати от обезлюдяване.
  - спирала на намаляващото и застаряващо население;
  - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар;
  - периферизацията и задълбочаване недостатъци на селските райони.

2.4 Предизвикателства

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуство и култура, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

3. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
  - Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция и обучения по Национална Програма „Учене през целия живот“ / 2024 година, приета за Европейска година на образованието, и най-вече на повишаването на квалификацията/
  - Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало. Проучване автентични песни, съхранени в местната библиотека.
  - Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в с. Грохотно.
  - Разширяване обхвата на дейността на читалището в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската.
  - Насърчаване на трансграничното сътрудничество в областта на културата, участие в културни мрежи.
  - Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция за различните социални общности.
  - Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалището във фактор за обществен диалог.

▪ 4. РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Допълнителни субсидирани бройки;
- Документи при Патронаж.

- Общинска програма за развитие на община Девин.
- Договор към община Девин.

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Като неразделна част от читалището библиотеката активно участва в организирането на културния живот в селото. Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция. Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеки у нас.

Дейността на библиотеката през 2024 г. ще включва:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека, чрез закупуване на нова литература, абонамент, дарение, кандидатстване с проект пред МК и други организации.
2. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване на около 100 читатели.
3. Изготвяне на библиографски справки по различни теми;
4. Инициатива „Книга за всеки” – въвеждане на системата за патронажно обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания;
5. Организиране презентации на нови литературни творби и автори от местно и национално значение.
6. Провеждане традиционни срещи „С книга на кафе в библиотеката” ;
7. Литературна гостоприемница – срещи с творци на словото;
8. Вечери и литературни четения с участието на местни литературни творци и почитатели на словото;Четене от изявени европейски автори
9. Експониране на изложби, кътове с литература, викторини и други в обновената база.
10. Организиране на индивидуална и културно-масова дейност с различни целеви групи: /деца, ученици, възрастни/; обособяване на тематични кътове по повод празници и годишнини; предоставяне на онлайн информация и предоставяне на презентации, посветени на значими събития и личности;
11. Повишаване квалификацията на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека „Николай Вранчев“ – Смолян и РЕКИЦ „Читалища“.

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

Към читалището за творчески сезон 2023/2024 функционират:

1.Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства (*кратко описание*); клуб”Осмислен живот”

Музейни колекции (*кратко описание*).

Миналото на Грохотно събрано в музея и Родословното дърво на селото

2. Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави);

Танцови състави и групи /битови/ (*кратко описание*); *Детски танцов състав и танцов клуб "Светлина"*

Вокални групи, хорове и индивидуални изпълнители (*кратко описание*);

двама индивидуални изпълнители

Други (кратко описание)

Библиотечна дейност.

Предоставяне на компютърни услуги и интернет – да ;

3. Организиране на празници, фестивали, събори, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно, регионално, национално и международно значение.

4. Поддържане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в *общинските конкурси, празници* и др. прояви.

5. Специално внимание и подкрепа на младите дарования за включването им в местни творчески инициативи със *заинтересовани институции* относно, културното възпитание младите хора и стимулиране на творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни изкуства, краезнание, литература и др. *през летните месеци*.

6. Събиране на материали за културно-историческото минало

7. Нематериално културно наследство – съхраняване и предаване на традиционна култура, участие в националната система „Живи човешки съкровища –България” 2020.

8. Нови дейности, заложи в програмата на читалището, в т.ч. работа по проекти, съществено сътрудничество с други културни институции.

Новата програма „Творческа Европа“ /2021-2027/ стартира с приемането на първата годишна работна програма.

Със своите три подпрограми – „Култура“, „МЕДИА“ и Междусекторното направление, „Творческа Европа“ има за цел да:

- Засили артистичното и културното сътрудничество на европейско ниво;
- Насърчи конкурентностостобността, иновациите и устойчивостта на европейския аудиовизуален сектор;
- Насърчи секторни и иновационни и съвместни действия, включително подкрепа за медийна грамотност, независима и плуралистична медийна среда

Финансова подкрепа на библиотеките за обновяване на фондовете им по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове на четене и информираност“ 2024;

- Програма „Културно наследство“ в 2 модула – „Културно предприемачество в областта на културното наследство“ и „ Съхранение и популяризиране на културното наследство“.

9. Осъвременяване на читалищните дейности и услуги чрез обучение на хората от всички възрасти с цел развитие на гражданското общество. Читалището – място за учене през целия живот.

10. Социална политика на читалището, в т.ч. Работа с хора с увреждания и осигуряване на достъп на тези хора до дейността на читалището, етнически малцинства, работа с различни възрастови групи, развитие на доброволчеството (*кратко описание*)

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1. Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно-изборни/извънредни.

2. Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР-2024

месец	тема	Вид на проявата
януари		
януари	Състезание: каране на ски и шейни.	Зимни игри с ученици от клуб "Осмислен живот"
януари	120 години от рождението на Георги Караславов	Кът подреден в Библиотеката.
февруари		
14.02.2024г.	Вечер на поезията-„На чаша вино”- посветено на Деня на влюбените и Трифон Зарезан	Вечер на поезията
19.02.2024г.	Седмица посветена на Апостола на свободата	Изложба и рецитал.
21.02.2024г.	Ден на майчиния език	Информационен ден.
28.02.2024г.	95 г. от рождението на Вера Мутафчиева	Литературна витрина.
март		
01.03.2024г.	Първи март –Ден на самодееца	Празнична програма.
01.03.2024г.	Традиционно връзване на мартеници на местни жители, изработени от деца.	Всеки посетител на библиотеката ще бъде закичен с мартеница.
03.03.2024г.	Изложба посветена на националния празник.	Викторина” Аз обичам България”
08.03.2024г.	Вечер посветена на жената.	Празнична програма.
14.03.2024г.	обичай ежегоден”Посрещане на пролетта изпращане на зимата”	Честване на обичай
22.03.2024г.	Световен ден на водата- Опазване на природните води в селото.	От къде извира водата на Грохотно-посещение с клуб "Осмислен живот" на място.
април		
02.04.2024г.	Международен ден на детската книга и изкуство за деца	Посещение на децата от детската градина в Библиотеката.
20-24 04.2024г.	седмица на книгата: Маратон на четенето	“Молба на книгата”- гостуване на първокласниците в библиотеката.
22.04.2024г.	Отбелязване деня на земята.	Изложба от рисунки „Земята през погледа на детските очи”
май		
06.05.2024г.	6 май ежегоден обичай „Адарлез”-вадене на китки	Провеждане на обичай ежегоден в селото.
11.05.2024г.	11 май Ден на библиотекаря	За един ден библиотекар-- читателите, които желаят биха могли да се включат в библиотечното обслужване.

18.05.2024г.	международен ден за опазване на паметниците на културата	отворени врати на музейната сбирка
24.05.2024г.	24 май-- конкурс „Почитател на книгата” и празник посветен на светите братя Кирил и Методий	конкурс „Почитател на книгата” и празник
юни		
01.06.2024г.	1 юни –международен ден на детето Празник за най малките „Да се забавляваме заедно“	Занимателни игри в библиотеката. Рисуване на асфалт с деца.
02.06.2024г.	Отбелязване на 2 юни-ден на Ботев и загиналите за народна свобода	Витрина подредена в Библиотеката.
25.06.2024г.	115г. от рождението на Димитър Димов	Информационен ден
юли		
Всеки вторник	Лято в библиотеката-Включва занимания по интереси с деца от 7 до 14 г. Инициативите са по предложение на децата, участващи в нея	
юли	55 години от рождението на Мария Лалева	
август		
Всеки вторник	Лято в библиотеката-	Включва занимания по интереси с деца от 7 до 14 г. Инициативите са по предложение на децата, участващи в нея
септември		
септември	105 години от рождението на Николай Хайтов.	Литературна витрина и четене на негови произведения.
октомври		
01.10.2024г.	1 октомври-Ден на възрастните гостуване.	гостуване при възрастните в домовете им и уважени с подаръци- ежегодно читалището го изпълнява
16.10.2024г.	170 години от рождението на Оскар Уайлд	Литературно утро
ноември		
01.11.2024г.	Ден на будителите . Урок по родолюбие с деца	Будителите в моето родно място.
ноември	110 години от рождението на Павел Вежинов-Кът подреден в Библиотеката.	
декември		
	115г.от рождението на Никола Вапцаров. Рецитал и литературна витрина.	
	Коледни и новогодишни празници.	
		Участия в международни , национални, регионални и местни фолклорни фестивали, събори и празници през цялата календарна 2024 година

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- Участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;
- Инициатива от международно и национално значение:
- Участие в international festival;
- Участие с проект Мобилност към НФ "Култура", към Министерство на културата;
- Участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:
- Участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища“:
Онлайн обучение и практикуми, организирано от РЕКИЦ“Читалища“ на тема: „Новаторски инициативи през 2024- Европейска година на образованието и повишаването на квалификацията“
- *нови листи в Национална листа на нематериалното културно наследство*
Обучение от Министерство на културата
Въвеждане в Националната представителна листа две нови листи – Национална листа на нематериалното културно наследство, нуждаещо се от спешни мерки за опазване (Спешна листа) и Национален регистър на програми, проекти и дейности, които най-добре отразяват принципите и целите на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство (Регистър на добрите практики).
- *Фалшивите новини в медийното пространство/обучение от Европа Директно/.*
- Инициране на социални дейности с различни възрастови групи, хора с увреждания
- Доброволчески инициативи: седмицата на гората - почистване на еко - пътеки и туристически маршрути;
- Подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове, събран членски внос – 52;
- брой посетители на предоставяни от читалището услуги –554 ;
- брой читатели-99;
- брой нови книги и абонамент – 19;
- брой предоставени услуги;
- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания – 29;
- брой организирани групи и постижения;
- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси - 5;
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници ;грамоти и специална награда - да
- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти;-няма
- поведени събрания – общи и на настоятелството – 5;
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок.
- общ бюджет на читалището за предходната година – **24 487**;

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Субсидия за дейност от Община съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;
- Финансиране от спечелени проекти;
- Дарения;
- Управленски инициативи.

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2024 година; Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2024 г. пред Кмета на община Девин и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2024 г.

При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на НЧ „Назъм Хикмет-1948“ с.Грохотно е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2024 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община Девин.

Изготвил: Назъм Караахмед
Секретар на НЧ “Назъм Хикмет-1948“ с. Грохотно

